

Virus hepatitidy E, patogen s rostoucím významem

MUDr. Eva Pernicová, MBA

Ústav veřejného zdraví LF Masarykovy univerzity, Brno
Centra očkování a cestovní medicíny Avenier, a. s., Brno

Virová hepatitida E je způsobena RNA virem z čeledi Hepeviridae. Čtyři genotypy, které jsou patogenní pro člověka, odpovídají každoročně za výskyt více než 3 milionů manifestních onemocnění na celém světě. Nemoc se přenáší (v závislosti na genotypu) konzumací nedostatečně tepelně upraveného masa nakažených zvířat, sekundárně kontaminovanou vodou či potravou nebo interhumánně, což je v našich podmínkách méně obvyklé.

Většinou se jedná o onemocnění s mírným průběhem, virus však může mít závažné extrahepatální projevy a u těhotné ženy či imunokompromitované osoby dokonce může ohrožovat na životě. Každoročně dochází k desetitisícům úmrtí v souvislosti s jaterním selháním vyvolaným tímto virem.

Zatím jediná vakcína proti hepatitidě E je registrovaná a používána v Číně.

Klíčová slova: hepatitida E, virus hepatitidy E, genotypy, extrahepatální projevy, vakcína.

Hepatitis E virus: a pathogen of rising significance

Hepatitis E disease is caused by an RNA hepatitis E virus of the Hepeviridae family. The four genotypes pathogenic to humans account for more than 3 million symptomatic diseases worldwide each year. The disease is spread through the consumption of undercooked meat, contaminated water or food, or via person-to-person contact, depending on the virus genotype. Interhuman transmission is less common in our country.

Hepatitis E infection is usually a mild disease. However, it may have severe extrahepatic manifestations and can be life-threatening in pregnant women and immunocompromised persons. There are thousands of deaths related to hepatitis E liver failure annually. So far, the only hepatitis E vaccine is authorized and used in China.

Key words: hepatitis E, hepatitis E virus, genotypes, extrahepatic manifestations, vaccine.

Virus hepatitidy E

Původcem virové hepatitidy E (HE) je RNA virus patřící do čeledi Hepeviridae. Každý rok dojde k přibližně k 20 milionům nálezů, z nichž více než 3 miliony jsou klinicky manifestní. Na selhání jater v souvislosti s touto infekcí zemře asi 70 000 lidí za rok (1).

Čtyři pro člověka nejvýznamnější genotypy viru hepatitidy E (VHE) mají odlišné epidemiologické charakteristiky.

Genotypy 1 a 2 jsou čistě lidskými patogeny, které se přenášejí fekálně-orální cestou

a zodpovídají za rozsáhlé epidemie HE v méně rozvinutých zemích (2–4). Hyperendemickými oblastmi výskytu jsou Afrika, Asie, Mexiko a Střední Východ (5, 6).

Naproti tomu genotypy 3 a 4 jsou zoonózy, tj. zdrojem viru je zvíře. VHE byl nalezen např. u drůbeže, ovcí, králíků, vysoké zvěře, domácích a divokých prasat (3). K onemocnění člověka dochází sporadicky konzumací syrového nebo nedostatečně tepelně zpracovaného masa, zejm. zvěřiny, vepřového a kančího masa. Tento způsob přenosu je častější v roz-

vinutých zemích vč. těch evropských (2, 5, 6). Vzácně může dojít také k interhumánnímu přenosu krví, transplantovaným orgánem nebo přímým kontaktem se zvířetem (5, 6).

Výskyt a dominanci jednotlivých genotypů VHE ve světě ukazuje obrázek 1.

Virová hepatitida E

Akutní infekce VHE může být asymptomatická, pokud má klinické projevy, tak se po inkubační době 2 až 10 týdnů objeví nespecifické chřipkovité příznaky, subfebrilie,